

## ‘Jong geleerd, oud gedaan’

In een artikel werd onlangs het volgende onder de aandacht gebracht:

*“Kinderen blijken weinig te weten van bekende Bijbelverhalen zoals over de schepping, de ark van Noach en de geboorte van Jezus. Ouders lezen kinderen steeds minder vaak voor uit de Bijbel. Dat blijkt uit een onderzoek van het Britse Bijbelgenootschap onder 800 kinderen tussen 8 en 15 jaar oud en onder 1100 ouders met kinderen tussen 3 en 16 jaar. Volgens de enquête van de Bijbelorganisatie hebben bijna 3 op de 10 kinderen nog nooit gehoord over de geboorte van Jezus. Een vergelijkbaar aantal kinderen weet niets over de kruisiging of over het verhaal van Adam en Eva. Meer dan de helft van de kinderen weet niets over een doortocht door de Rode Zee, over Jozef en zijn veelkleurige mantel, over Daniël in de leeuwenkuil of over de barmhartige Samaritaan. Veel kinderen koppelen deze Bijbelverhalen aan bekende boeken of films als die van Harry Potter.”*

*“Onder ouders is het met kennis van deze bekende Bijbelse gebeurtenissen niet veel beter gesteld. Ouders tussen de 18 en 24 jaar kennen de Bijbel zelf nauwelijks en geven de kennis daarvan niet door aan hun kinderen. Ze lezen hun kinderen beduidend minder vaak voor uit de (kinder)bijbel dan ouders tussen de 25 en 44 jaar. Voorlezen raakt overigens bij alle ouders in de verdrukking. Men ervaart te weinig tijd te hebben of is van mening, dat het kind liever televisie kijkt of op internet surft.” Bron: CIP 2014*

Als dit onderzoek in Nederland gehouden zou worden, vrees ik dat de uitkomst niet zo veel zal verschillen van het Engelse. Ook onder kinderen van christelijke ouders merken we in toenemende mate gebrek aan kennis van de Bijbel. Op de vraag: “Wie was de meest bekende koning van Israël?”, werd geantwoord: Jozef, Mozes. Een enkeling wist David te noemen. Dat hij met Goliath heeft gevochten, was nog wel redelijk bekend.

Het bovenstaande is zeker ook tot lering voor christenouders. Hoe zouden onze kinderen de verhalen van de Bijbel leren kennen als wij ze niet vertellen en voorlezen. De geloofsopvoeding van kinderen is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van hun ouder(s). Op de zondagschool steken ze wel iets op. En op school? De C van een Christelijke Basisschool is tegenwoordig ook niet altijd meer wat het wel geweest is. Onze kinderen kwamen eens thuis met het verhaal dat het manna aan een boompje in de woestijn groeide, zo had hun meester in de klas verteld. Bij navraag bleek, dat hij dit gelezen had in het lesmateriaal van “Kind op maandag” (een godsdienstles-methode), zonder de Bijbel er op na te lezen. Op sommige ‘christelijke’ scholen wordt de evolutieeler geaccepteerd en verteld als het gaat om het ontstaan van de wereld en al wat daarin is. Nee, niet in de godsdienstles, maar wel in de lessen biologie. ‘Wetenschap’ gaat boven de Bijbel, vindt men.

Volgens de Bijbel is het doorgeven van de Bijbelse verhalen en boodschap erg belangrijk. **Abraham** kreeg de opdracht om de weg des HEEREN aan zijn nakomelingen door te geven. <sup>Gen. 18:19</sup> Aan **Israël** werd eeuwen geleden al voorgehouden: “Deze woorden die Ik u heden gebied zullen in uw hart zijn. En gij zult ze uw kinderen inscherpen en daarvan spreken, als gij in uw huis zit, en als gij op de weg gaat, en als gij nederligt, en als gij opstaat.” <sup>Deut. 6:6,7</sup>

Dit wordt meerdere malen vermeld: Deut. 4:9,10: “Alleenlijk wacht u, en bewaart uw ziel wel, dat gij niet vergeet de dingen, die uw ogen gezien hebben; en dat zij niet van uw hart wijken, al de dagen uws levens; en gij zult ze aan uw kinderen en uw kindskinderen bekend maken. Ten dage, als gij voor het aangezicht des HEEREN, uws Gods, aan Horeb stondt, als de HEERE tot mij zeide: Vergader Mij dit volk, en Ik zal hun Mijn woorden doen horen, die zij zullen leren, om Mij te vrezen al de dagen, die zij op den aardbodem zullen leven, en zij zullen ze hun kinderen leren;”

Deut. 11:18,19: “Legt dan deze Mijn woorden in uw hart, en in uw ziel, ... En leert die uw kinderen, sprekende daarvan, als gij in uw huis zit, en als gij op de weg gaat, en als gij nederligt, en als gij opstaat;”

Israël zou de wonderen en sterkte van de HEERE en de getuigenissen van de wet aan hun kinderen en de volgende generaties bekendmaken, opdat zij hun hoop op God zouden stellen en Gods daden niet

zouden vergeten. <sup>Ps. 78:3-8</sup> In Ps. 34:12 zegt David: “Komt, gij kinderen (zonen), hoort naar mij! ik zal u des HEEREN vreze leren.” In Ps. 119:9 staat: “Waarmede zal de jongeling zijn pad zuiver houden? Als hij *dat* houdt naar Uw Woord.” Dat veronderstelt dat je Gods Woord leert kennen.

Ook aan de hand van vragen van kinderen kon onderwijs gegeven worden. Bijvoorbeeld n.a.v. de pascha viering: “En het zal geschieden, wanneer uw kinderen tot u zullen zeggen: Wat hebt gij daar voor een dienst? Zo zult gij zeggen: Dit is den HEERE een paasoffer, Die voor de huizen der kinderen Israëls voorbijging in Egypte, toen Hij de Egyptenaars sloeg, en onze huizen bevrijdde! ... Ex. 12:26,27 Soortgelijke woorden lezen we ook n.a.v. het offeren van de mannelijke eerstgeborene van de dieren. <sup>Ex. 13:14,15</sup>

(Jonge) kinderen stellen vaak veel vragen aan hun ouders, ook aangaande geloofszaken. Soms tot vervelens toe. “Waarom zijn ...?”; “Wat is ...?”; “Wie heeft ...?” Toch zijn dit vaak de ‘gouden’ momenten om de juiste antwoorden te geven. Ze staan er op dat moment nog voor open en willen het graag weten. In de puberteit wordt dit al veel minder. Pubers willen meestal hun eigen gang gaan en hebben vaak het idee dat hun ouder(s) ouderwets zijn. Ze zoeken het zelf liever uit. Als ze eerlijk zoeken, komen ze wel achter de waarheid, maar we zouden de invloed van het verkeerde denken van deze wereld niet onderschatten.

Natuurlijk moeten de kinderen op een gegeven moment zelfstandig een geloofskeuze maken. Iemand zei eens dat je je kinderen van jongsaf aan de vrije keuze moet laten, zodat ze ongehinderd hun eigen levensweg kunnen bepalen. Pas als ze in de puberteit komen, zouden ze in staat zijn om geloofszaken te begrijpen. Als je er dan nog mee moet beginnen, ben je eigenlijk te laat. We kennen toch het gezegde: ‘Jong geleerd, oud gedaan’. Dat geldt meestal ook voor de geestelijke dingen. De zegswijze is ontleend aan de Bijbel: “Leer den jongen de eerste beginselen naar den eis zijns wegs; als hij ook oud zal geworden zijn, zal hij daarvan niet afwijken.” <sup>Spr. 22:6</sup> We kunnen met dat Bijbels onderwijs al zeer vroeg beginnen. Spr. 8:17: “Ik heb lief, die Mij liefhebben; en die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden.” “Gedenk aan uw Schepper in de dagen uwer jongelingschap.” <sup>Pred. 12:1</sup>

We hebben geen honderd procent zekerheid dat onze kinderen tot geloof zullen komen. Ook kinderen van gelovige ouders kunnen later afwijken van de Waarheid. In de Bijbel zijn daar ook voorbeelden van: Ezau, Manasse, de zonen van Eli. Daarentegen zal het er zeker toe bijdragen als wij als ouders ons geloof vóórleven. Als we zelf trouw zijn in het bezoeken van de samenkomsten, leren de kinderen al van jongsaf aan een goede gewoonte kennen. Als we tijd vrijmaken voor het (voor)lezen uit een (kinder)bijbel - bijvoorbeeld na de maaltijd of voor het slapen gaan - zullen onze kinderen belangrijke kennis opdoen uit Gods Woord. We mogen vertellen van Gods liefde voor hen. Onze Heiland sprak immers de vriendelijke woorden: “Laat de kinderkens tot Mij komen, en verhindert ze niet; want derzulken is het Koninkrijk Gods.” <sup>Luk. 18:16,17</sup>

Er zijn ook voorbeelden van gelovigen die van jongsaf met de Schriften opgevoed werden en die al vroeg de Heer dienden: Jozef (<sup>Gen. 37:2; 39:21</sup>), Samuël (<sup>1Sam. 2 en 3</sup>), David (<sup>1Sam. 16:11-13</sup>), koning Joas (<sup>2Kron. 24</sup>), koning Josia (<sup>2Kron. 34</sup>), Jeremia (<sup>Jer. 1</sup>), Daniël en zijn drie vrienden (<sup>Dan. 1</sup>) e.a. De Psalmist zegt: “O God! Gij hebt mij geleerd van mijn jeugd aan, en tot nog toe verkondig ik Uw wonderen.” <sup>Ps. 71:17</sup>. Lees ook Ps. 71:5,6: woorden die in hoogste instantie over de Heere Jezus gaan.

Bovenstaande Bijbelverzen waren met name van toepassing op de tijd van het oude verbond. Hetzelfde principe geldt ook onder het nieuwe verbond. Ef. 6:4 zegt: “En gij vaders, verwekt uw kinderen niet tot toorn, maar voedt hen op in de lering en vermaning des Heeren.”

Paulus schrijft aan en over Timotheüs: “En dat gij van kinds af de heilige Schriften geweten hebt, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof, hetwelk in Christus Jezus is.” <sup>2Tim. 3:15</sup> Hoe belangrijk de invloed van gelovige (groot)ouder(s) kan zijn, blijkt wel uit 2Tim. 1:5: “Als ik mij in gedachtenis breng het ongeveinsd geloof, dat in u is, hetwelk eerst gewoond heeft in uw grootmoeder Loïs, en in uw moeder Eunice; en ik ben verzekerd, dat het ook in u woont.”

Timotheüs mocht de woorden Gods weer aan andere gelovigen doorgeven. Paulus schrijft: “Als gij deze dingen den broederen voorstelt, zo zult gij een goed dienaar van Jezus Christus zijn, opgevoed in de woorden des geloofs en der goede leer, welke gij achtervolgd hebt.” <sup>1Tim. 4:6</sup>

We mogen onze kinderen opvoeden vanuit Gods genade en liefde, terwijl we staan in de vrijheid. We kunnen ons daarbij spiegelen aan het voorbeeld dat de Heer met ons als gelovigen hanteert. Hij kastijdt ons vanuit liefde tot (Zijn en ons) nut, opdat wij (meer en meer) aan Zijn heiligheid deelachtig mogen worden. <sup>Hebr. 12:5-13</sup>

Onze hemelse Vader voedt ons op en onderwijst ons aan de hand van Zijn heilig Woord, zodat we leren om Gode waardig te wandelen. “Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is; Opdat de mens Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust.” <sup>2Tim. 3:16-17</sup>

Laten we als christen(groot)ouder(s) bij al onze drukte, bezigheden en andere verantwoordelijkheden, deze belangrijke taak niet vergeten. Het is een zaak die eeuwigheidswaarde heeft. Wat is er mooier dan dat je ziet dat je kinderen in het gelovige spoor van hun ouder(s) voortgaan en zelfstandig kiezen voor een levensweg mét Jezus Christus als hun Leidsman. De basis daarvoor kan al vanaf de wieg gelegd worden.